

Σκέψεις προς τους μαθητές/τριες, με αφορμή την τελετή του αγιασμού στο 5^ο Λύκειο Τρικάλων, Σχολικού Έτους 2017-18.

«Στο Δημοτικό»

Τα μήλα ήταν μέλι.

Ο Μίμης και η Άννα αδέρφια αγαπημένα.

Δεν κάπνιζε το τζάκι τους, δε μάλωναν, δεν τα 'παιρνε ο πατέρας στο χωράφι.

Όλα κυλούσαν ήρεμα στο αναγνωστικό.

Άστραφτε νιάτα κι ομορφιά η βασίλισσα στο κάδρο και το πουλί περιπλεγμένο μες στις δάφνες.

Σε φέτες απορίας γεύομουν τον κόσμο.

Δεν άλλαξε η γεύση του, συνήθισα μονάχα.

(Γιώτα Αργυροπούλου, Από τη συλλογή «Νερά απαρηγόρητα», εκδ. Πλανόδιον, 2004)

Με τη γεύση του καλοκαιριού που ομορφαίνει τον κόσμο και τα πρώτα, αμυδρά σημάδια του φθινοπώρου, με χάρη κι έμπνευση, αναπνέουμε ήδη την αύρα της νέας σχολικής χρονιάς 2017-18. Ευχή και προσδοκία όλων μας είναι να κάνουμε καλή αρχή ώστε η νέα χρονιά να είναι Αποδοτική, Δημιουργική, Αποτελεσματική, ευεπίφορη σε νέους στόχους.

Το σχολικό περιβάλλον όπως στο παρελθόν, έτσι και σήμερα, συντελεί στο να αποκτήσει η νέα γενιά γνώσεις και δεξιότητες, να αναπτύξει την προσωπικότητά της και παράλληλα να καλλιεργήσει το πνεύμα της.

Στο χώρο του σχολείου, όπου ζουν και δρουν πολλοί άνθρωποι μαζί, πρέπει όλοι να συμπεριφέρονται με τέτοιο τρόπο ώστε η συνύπαρξή τους να μην δημιουργεί πρόβλημα σε κανένα.

Ο σεβασμός των δικαιωμάτων και η αποδοχή της διαφορετικότητας του άλλου, πρέπει να θεωρούνται αυτονόητα.

Αυτονόητος πρέπει να θεωρείται και ο σεβασμός στο χώρο και στην περιουσία του σχολείου καθώς και στο φυσικό περιβάλλον.

Η εποχή μας αποϊεροποίησε τον κόσμο και την ζωή. Αναμφισβήτητα, είναι εύλογη η δυσαρέσκεια για την ηθικιστική λειτουργία, στο παρελθόν και στο παρόν, θεσμών, όπως η Εκκλησία, η οικογένεια, η δικαιοσύνη, ακόμη και η εκπαίδευση. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι αυτοί οι θεσμοί δεν

πρέπει να θεωρούνται ιεροί για τον άνθρωπο και τον κόσμο. Και «ιερός» δεν σημαίνει μαγικός ή ανεξέλεγκτος. Ιερός σημαίνει άξιος σεβασμού. Ο σεβασμός δεν επιβάλλεται από τον νόμο. Διδάσκεται με το παράδειγμα των προηγούμενων γενεών. Είναι κανόνας της παράδοσης. Είναι κανόνας της ταυτότητας ενός λαού, της ιστορίας και του πολιτισμού του.

Άλλωστε, πολιτισμός χωρίς ιερότητα είναι πολιτισμός καταδικασμένος στην ισοπέδωση και την εξαφάνιση.

Ιερότητα πάλι δεν σημαίνει άρνηση της αλήθειας και απουσία κριτικής. Γιατί τα πρόσωπα δεν ταυτίζονται με τους θεσμούς. Τα λάθη τους, οι αποτυχίες τους είναι αναγκαίο να κρίνονται και να αντιμετωπίζονται κάτω από το άπλετο φως της αντικειμενικής, κατά το μάλλον ή ήττον, κριτικής προσέγγισης.

Στα ασύδοτα δικαιώματα που κραδαίνονται ως άλλη «δαμόκλειος σπάθη» για την ουσιαστική δημοκρατία, έρχεται να συμβάλει η απόλυτη κυριαρχία των ολίγων που έχουν στα χέρια τους τα ΜΜΕ, την διαχείριση του «μεγάλου κεφαλαίου», - δημοσίου και ιδιωτικού χρήματος, και επομένως την δυνατότητα να συνασπίζονται κοντά τους ανθρώπους που κρίνουν με βάση μόνο το συμφέρον τους. Γι' αυτό και στην σύγχρονη δημοκρατία η συζήτηση περί ηθικής είναι εντελώς υποκριτική. Με τον τρόπο αυτό, όμως, η κοινωνία μας δεν πορεύεται βάσει αρχών και αξιών, αλλά βάσει των ανθρώπινων ιδιοτελειών. Όλα είναι δικαίωμα του καθενός, αρκεί να μη σε συλλάβουν να προκαλείς το κοινό αίσθημα, το οποίο κι αυτό διαμορφώνεται. Κι εδώ ισχύει ένας βαθυστόχαστος καβαφικός στίχος: « Αν ήμουν ακαλαίσθητος κι αν μυστικά το είχα προστάξει, θα έβγαζαν πρώτο οι κόλακες και το κουτσό μου αμάξι» («Εύνοια του Αλεξάνδρου Βάλα»). Επομένως, η συζήτηση δεν γίνεται για την ουσία της ηθικής, δηλαδή για το αν υπάρχει καλό ή κακό, σωστό ή λάθος, συνείδηση ή όχι, αλλά για την επιφάνειά της. Η «δημοκρατική» κοινωνία μας στηρίζεται στο «φαίνεσθαι» και όχι στο «είναι».

Εμείς οι καθηγητές σας, αγαπητοί μαθητές και μαθήτριες, δεσμευόμαστε να σας προσφέρουμε γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες, να αναπτύξουμε την κριτική σας σκέψη, ώστε να μπορείτε να αντιμετωπίζετε μόνοι σας τα προβλήματα της καθημερινή σας ζωής.

Δεσμευόμαστε ακόμα να σας βοηθήσουμε ώστε στο πλαίσιο της πολυπολιτισμικής Ενωμένης Ευρώπης στην οποία καλείστε να ζήσετε, να διαφυλάξετε την ταυτότητά σας και την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου μας.

Βιώνουμε όλοι δύσκολες καταστάσεις λόγω της κοινωνικής και οικονομικής κρίσης. Ελπίζουμε όμως σε καλύτερες μέρες και πιστεύουμε πως έχουμε υποχρέωση να καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε

η νέα γενιά , εσείς, τα παιδιά μας, να ζήσετε σε ένα πιο δίκαιο, πιο ανθρώπινο και αληθινό κόσμο. Ας μην σας στερήσουμε την ελπίδα. Γι' αυτό, παρά τις δυσκολίες, σας υποδεχόμαστε με χαμόγελο και αισιοδοξία κι αυτό το μήνυμα θέλουμε σήμερα να κλείσετε στην καρδιά σας: είμαστε εδώ για να κάνουμε το χρέος μας απέναντί σας. Οι συνάδελφοί μου κι εγώ θα επιστρατεύσουμε το μεράκι και τη φαντασία μας, τις γνώσεις και τη δημιουργικότητά μας για να σας προσφέρουμε τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες και τις μαθησιακές εμπειρίες που αξίζουν, στη διάρκεια της μαθητικής σας πορείας στο Λύκειο.

Σας αφιερώνω με ενσυναίσθηση και ευαισθησία εφήβου, το παρακάτω ποίημα:

«Νέος μαθητής με ρολογάκι»

Κωστάκη, από δω κι εμπρός
τα ρολογάκια θα ρυθμίζουν τη ζωή σου.

Κομμένη η αναρχία των σοκολατούχων και των παραμυθιών. Από εδώ κι εμπρός χιλιάδες ρολογάκια σιωπηλά κι απάνθρωπα, χιλιάδες ρολογάκια που ηχούν δαιμονισμένα».

(Τάσος Καπερνάρος, Από τη συλλογή «Ακελδαμά», εκδ. Ηριδανός, 1987)

***Αμαλία Ηλιάδη, φιλόλογος-ιστορικός, Διευθύντρια 5^{ου} Λυκείου
Τρικάλων***